

З Д Р У Ж Е Н И Е
НА АГРОЕКОНОМИСТИТЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бул. Александар Македонски бб, канц. бр. 183
1000 Скопје, Република Македонија
+389 2 3255 136
zaem@mail.com
www.zaem.mk

ЗДРУЖЕНИЕ НА АГРОЕКОНОМИСТИТЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА (ЗАЕМ)

Годишен извештај

2018 година

Скопје, јануари 2019 година

З Д Р У Ж Е Н И Е
НА АГРОЕКОНОМИСТИТЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СОДРЖИНА

1. Вовед	1
2. Извршен и надзорен одбор	1
3. Собрание и членство	3
4. Активности	1
4.1. Меѓународни конференции	1
4.2. Средба на агроекономисти	2
4.3. Учество во национални, регионални и меѓународни проекти	3
4.4. Јакнење на капацитети на ЗАЕМ	4
4.5. Издавачка дејност	4
4.6. Вмрежување	5
4.7. Интернет страна	6
4.8. Манифестација „Дегустација на млади вина“	6
4.9. Новогодишен рекламен материјал	7

1. Вовед

Здружението на агроекономистите на Република Македонија (ЗАЕМ) е здружение на граѓани – агроекономисти, формирано со слободно здружување на граѓаните, заради остварување и усогласување на своите професионални, научни и социјални интереси и заради вршење дејности и активности со цел обединување и организирање на своите членови за проблемите поврзани со економијата во агрокомплексот. ЗАЕМ, исто така, ги здружува агроекономистите со другите заинтересирани (почесни и придружни членови), да даваат совети и идеи за конкретни економски и политички прашања од областа на земјоделството, прехранбената индустрија и руралниот развој во Република Македонија. Од неговото формирање во 1997 година до денес, граѓаните се здружуваат во ЗАЕМ заради остварување на поширок заеднички интерес, а тоа е развој на одржливо земјоделство и рурални средини во Република Македонија.

Основните цели и задачи на ЗАЕМ се:

- 1) Поврзување, обединување и организирање на своите членови на прашања од областа на економијата во агрокомплексот и сите подрачја на неговото дејствување, за успешен развој и зголемување на ефективноста во агроекономската наука, практиката и образованието;
- 2) Соработка со државни и други институции за решавање на агроекономски проблеми;
- 3) Заштита на општите професионални, научни и социјални интереси на членовите.

За остварување на своите цели и задачи, ЗАЕМ:

- 1) Соработува со државните органи, стопанските претпријатија и фирми, задругите, фармерските и семејните стопанства, претставници од јавниот сектор и невладините организации во земјава и пошироко;
- 2) Покренува и законска иницијатива од агрокомплексот;
- 3) Ги заштитува општите, научните и социјалните интереси на агроекономистите;
- 4) Расправа за актуелни проблеми во агроекономската наука;
- 5) Работи за ширење демократијата, плурализмот, научната критика и колегијалната етика помеѓу агроекономистите;
- 6) Ја чува и популаризира историјата на оваа професија;
- 7) Соработува со универзитетите за подигање на нивото на високото образование, итн.

2. Извршен и надзорен одбор

Извршниот одбор е составен од четитри членови, а надзорниот одбор од три членови, а овој состав е во функција од 2017 година.

Извршен одбор:

Функција: Претседател

Име и презиме: Проф. д-р Драган Ѓошевски

Доктор на земјоделски науки, насока – агроекономика, редовен професор на Институтот за агроекономика, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што и магистрирал.

Функција: Генерален секретар

Име и презиме: Д-р Васко Хаџиевски

Доктор на земјоделски науки, насока – агроекономика, а докторирал Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што и магистрирал.

Функција: Благајник

Име и презиме: Доц. д-р Ана Симоновска

Доктор на земјоделски науки, насока – агроекономика, доцент на Институтот за агроекономика, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Магистрирала бизнис администрација на Економската катедра на Шведскиот земјоделски универзитет во Упсала (SLU).

Функција: Член

Име и презиме: Проф. д-р Ненад Георгиев

Доктор на земјоделски науки, насока – агроекономика, редовен професор на Институтот за агроекономика, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што и магистрирал.

Надзорен одбор:

Функција: Член

Име и презиме: Проф. д-р Драги Димитриевски

Доктор на земјоделски науки, насока – агроекономика, редовен професор на Институтот за агроекономика, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што и магистрирал.

Функција: Член

Име и презиме: Проф. д-р Јован Аждерски

Доктор на земјоделски науки, насока – агроекономика, редовен професор на Институтот за агроекономика, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што и магистрирал.

Функција: Член

Име и презиме: Доц. д-р Емељ Туна

Доктор на науки, доцент на Институтот за агроекономика, Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Докторирала и магистрирала бизнис администрација на Економската катедра на Шведскиот земјоделски универзитет во Упсала (SLU).

3. Собрание и членство

Собранието на ЗАЕМ го сочинуваат сите негови членови. Собранието се состанува најмалку еднаш годишно. Седниците на собранието ги свикува претседателот на Собранието. Седница може да свика и Извршниот одбор на ЗАЕМ или со писмено барање на една третина од вкупниот број членови на Собранието. Седница на собранието може да се свика и по предлог на Надзорниот одбор. Начинот на свикување на седниците на Собранието се определува со Деловникот за работа на Собранието. Собранието по правило одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните.

Придобивки од членувањето во здружението се:

- Членувањето им овозможува на своите членови да се поврзат, обединат и организираат, со цел да делуваат по одредени прашања од областа на економијата во агрокомплексот, за успешен развој на агроекономската наука, практиката и образованието;
- Членувањето им овозможува на своите членови да учествуваат на конференциите и другите настани што ги организира ЗАЕМ;
- Членовите добиваат информации за идни настани и новости што се од интерес на агроекономистите и
- Членовите може да дополнуваат новости за настани што се организираат надвор од активноста на ЗАЕМ со цел да допрат до масовна публика на агроекономистите во земјата и пошироко.

Здружението има редовно членство во последната декада од страна на група активни членови. Покрај овие членови, во здружението членуваат и други агроекономисти, претставници од:

- Академската заедница;
- Невладиниот сектор;
- Владините институции и
- Приватниот сектор.

Активни членови:

	<p>Име и презиме: Проф. д-р Александра Мартиновска-Стојческа</p> <p>Редовен професор на Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје</p>		<p>Име и презиме: Проф. д-р Ана Котевска</p> <p>Вонреден професор на Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје</p>
	<p>Име и презиме: Доц. д-р Ивана Јанеска-Стаменковска</p> <p>Доцент на Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје</p>		<p>Име и презиме: Доц. д-р Марина Нацка</p> <p>Доцент на Факултет за земјоделски науки и храна-Скопје</p>

4. АКТИВНОСТИ

4.1. Меѓународни конференции

Основната активност на ЗАЕМ вклучува традиционално одржување на конференција со меѓународно учество на две години, на којашто се опфаќаат различни теми од областа на економијата во земјоделството, руралниот развој, ресурсите и животната средина, храната и потрошувачите, агробизнисот и сл.

Во текот на 2018 година, ЗАЕМ започна со организација на 12-тата меѓународна конференција која што ќе се одржи на 1-ви јуни 2019 година во Охрид. Темата на конференцијата е дефинирана и гласи: „Changes & Challenges in South East European Agricultural Economics,,.

Мотивот за организирање на оваа конференција е фактот дека земјоделско-прехранбениот сектор во земјите од Југоисточна Европа се соочува со голем број предизвици во време на постојани промени. Овие промени се однесуваат на земјоделската политика, стоковите пазари, нестабилните цени и животната средина коишто влијаат на конкурентноста, управувањето, технологијата и структурните реформи. Агроекономистите, како истражувачи и едукатори, покажуваат континуиран интерес за анализирање, разбирање и предвидување на промените и предизвиците во дадениот земјоделски сектор и целокупниот економски контекст. Справувањето со промените и предизвиците силно зависи од институционалните капацитети, од една страна, и од истражувачката заедница, од друга страна. Затоа, ова бара континуирано зајакнување, интензивирање на аналитичките капацитет, примена на најсовремена наука, методи и алатки за носење на препораки врз база на докази. Организаторите се надеваат дека фокусот на темата на конференцијата, учесниците, особено авторите и презентерите на трудови и постери, ќе придонесат кон унапредување на улогата на агроекономијата во Југоисточна Европа, ќе го потврди и ќе го зголеми своето значење и релевантност во развојот на земјоделството.

Досега се завршени следниве активности во организирањето на конференцијата:

- 1) Формиран е научен одбор;
- 2) Формиран е организациски одбор;
- 3) Изготвено е упатство за авторите;

- 4) Испратено е третото соопштение;
- 5) Добиени се пријави со апстракти на трудови;
- 6) Договорени се пленарните говорници;
- 7) Започната е организацијата на слободниот дел од настанот;
- 8) Резервиран е простор каде што ќе се одвива настанот.

Еминентни професори и експерти од регионот ќе земат пленарно учество на конференцијата и тоа:

1. Проф. д-р Емил Ерјавец (Словенија)
2. Вилма Даугаление (Литванија)
3. Проф. д-р Димитре Николов (Бугарија)

4.2. Средба на агроекономисти

ЗАЕМ зема активно учество на средбите што традиционално се одржуваат помеѓу агроекономистите од регионот. Распоредот на средбите е следен:

2017 година Белград, Република Србија

2018 година Бања Лука, Република Босна и Херцеговина

2019 година Охрид, Република Македонија

2020 година Подгорица, Република Црна Гора

2021 година Загреб, Република Хрватска

Здружението беше гостин на средбата на агроекономисти што се одржа во Бања Лука, Република Босна и Херцеговина, во мај 2018 година.

Тековно, здружението ја организира следната средба на агроекономисти што ќе се одржи на 2-ри јуни 2019 година во Охрид. Покрај работниот дел на средбата, организаторите подготвуваат и забавен дел (екскурзија, свечена вечера и сл.).

4.3. Учество во национални, регионални и меѓународни проекти

Како и во изминатите 20 години од формирањето на ЗАЕМ (1997 година), ЗАЕМ активно зема учество во аплицирање и реализирање на проекти користејќи го својот научен и стручен потенцијал за успешна реализација.

Почнувајќи во мај 2018 година, ЗАЕМ е партнер во имплементација на проектот „Conservation of Biodiversity in Mountain Grazing Areas of Shara“ заедно со Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта и Milieukontakt Macedonia којшто е главен партнер. Проектот е наменет кон зачувувањето на биолошката разновидност и економскиот развој, а крајната цел е да се обнови биодиверзитетот на пасиштата на Шар Планина, но и да се генерираат нови вработувања и можности за локалното население. Во 2018 година, постигнати се следните резултати во коишто ЗАЕМ зеде активно учество: а) подготвени се менаџмент план за пасиштата на Шар Планина, б) подготвен е бизнис план со анализа на чинителите и мрежите и в) подготвена е стратегија за брендирање на локалните производи. Проектот треба да заврши во септември 2019 година.

Почнувајќи во ноември 2017, ЗАЕМ започна активности во проектот „National Convention on the European Union in Macedonia“. Главни партнери се Research Center of the Slovak Foreign Policy Association, Bratislava, којшто е водечки партнер, како и European Movement Macedonia, којшто е главен партнер на проектот. ЗАЕМ со свои претставници е дел од работната група 1 што разработува теми за поглавјето 11: Земјоделство и рурален развој. Покрај ЗАЕМ, во оваа работна група членуваат Националната федерација на фармери (НФФ), Факултетот за земјоделски науки и храна-Скопје и Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија. Покрај оваа работна група, има уште три работни групи за други поглавја во преговорите со ЕУ. Целна група на проектот се ЕУ интеграции и политики. Проектот е наменет кон создавање институционализирана меѓу-општествена платформа (Национална конвенција) за односот помеѓу ЕУ и Република Македонија со цел да се зајакне демократијата и демократските институции во македонија на пат кон ЕУ. Главен резултат од проектот е формирањето на платформа за демократски дијалог по основ на ЕУ интеграцијата.

Во текот на 2018 година, во склоп на оваа проектна активност, одржани се две работни сесии на работната група за земјоделство и рурален развој, и тоа за земјоделски задруги и за семејно земјоделство, но и изнесени се препораки за овие теми и доставени се до ресорните министерства и комитетот на ЕУ, а дел од препораките се веќе земени предвид во владините планови и политики. Во

претходните сесии во 2017 година беа опфатени уште две теми во две работни сесии за: ИПАРД2 и кредитирање во земјоделството.

Веќе трета година по ред, почнувајќи од 2016 година, ЗАЕМ е ангажиран од страна на проектот „Increasing Market Employability (IME)“ за изготвување на извештај за мерење на влијанието на интервенциите што ги презема овој проект. Ценејќи ја аналитичката експертиза на ЗАЕМ, проектот секоја година го зголемува опсегот на ангажманот на ЗАЕМ. За подготовката на извештајот за 2018 година, овој проект целосно да ја префрли обврската на ЗАЕМ за анализа на влијанието на проектот во делот на органиските производи и енергетската ефикасност.

Во 2018 година, ЗАЕМ има подготвено и неколку предлог проекти за коишто сè уште нема одговор.

4.4. Јакнење на капацитети на ЗАЕМ

Со цел подобрување на хуманите ресурси на своите членови, ЗАЕМ продолжува со поттикнување и финансирање (во рамки на скромните финансиски можности) учество на помлади истражувачи на европски и светски конференции и конгреси од областа на агроекономиката.

Во 2018 година, ЗАЕМ поддржа дел од трошоците за патување на своите членови за да учествуваат на меѓународната конференција „Agriculture and Food Value Chain: Dynamics and Innovations“ во Софија, Бугарија.

ЗАЕМ ги поддржува младите агроекономисти и преку ангажмани за спроведување на анкети во склоп на различни проектни активности и нивно вклучување во техничката поддршка за организирање на различни настани (на пр. конференцијата и средбата на агроекономистите што следат).

ЗАЕМ ги одржува своите технички капацитети (компјутери, печатачи, интернет и сл.) неопходна за секојдневна работа на своите членови.

4.5. Издавачка дејност

Во склоп на издавачката дејност, ЗАЕМ ги печати завршните резултати од проектите во коишто учествува, но печати и зборници на трудови од одржаните научни конференции. Во склоп на проектните активности, во 2018 година,

изработени се следниве извештаи: а) извештај за органски производи и енергетска ефикасност, б) извештај за анкетата за квалитетот и интензитетот за користење на пасиштата, в) извештај за мапирање на клучните чинители кај овчарските производители, г) стратегија за брендирање и маркетинг на овчарските производи, д) извештај за анализа на состојбата за предизвиците со коишто се соочуваат земјоделските задруги и соодветни препораки, и е) извештај за анализа на состојбата на семејното земјоделство како модел за одржлив рурален развој и соодветни препораки.

4.6. Вмрежување

Здружението остварува континуирана соработка со професионални здруженија и образовни и научно-истражувачки институции, универзитети, фондации, владини институции и други организации.

Во 2018 година, ЗАЕМ ја продолжи соработката со Европската Асоцијација на Агроекономисти (EAAE), како и со Балканското здружение на агроекономисти. На средбата на агроекономистите што ќе се одржи во Охрид 2019 година, веќе се повикани претставници од овие две здруженија со цел да се продлабочи соработката.

ЗАЕМ има блиска соработка со Европското движење на Република Македонија преку имплементирање на заедничките проектни активности на националната конвенција на Република Македонија за Европската унија. Исто така, ЗАЕМ има соработка и со Милиеуконтакт Македонија преку имплементирање на заедничките проектни активности за конзервирање на биодиверзитетот на Шар Планина. ЗАЕМ има соработка и со проектот ИМЕ којшто се бави со поттикнување на органското производство и енергетската ефикасност.

ЗАЕМ има соработка и со SWG RRD којашто се залага за постојана работна група за регионален рурален развој во Југоисточна Европа и претставува меѓународна меѓувладина организација составена од владини институции одговорни за руралниот развој во соодветните земји. SWG е платформа за мрежно поврзување и регионална соработка, па како таква го има препознаено ЗАЕМ како важен чинител во овој сектор.

Оваа организација (SWG RRD) во неколку наврати финансиски го поддржува ЗАЕМ, така на пример, во 2018 година, придонесе кон покривање на

дел од трошоците ЗАЕМ да учествува на средбата на агроекономистите во Бања Лука, а и ќе ја поддржи следната средба и конференцијата во Охрид 2019.

Во оваа насока, и други организации го препознаа значењето на средбата на агроекономистите и научната конференција како значајни за унапредување на агроekonmската струка што треба да придонесе кон решавање на различни проблеми значајни за земјоделството и руралниот развој. Поради тоа, проектот Заеднички пазарни организации што е со седиште во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, како и Германската меѓународна организација за развој (GIZ) финансиски ќе ги поддржат овие два настани.

Понатаму, во 2018 година, ЗАЕМ потпиша меморандум за соработка со Сојузот на микрофинансиски организации, со којшто двете здруженија се обврзуваат дека континуирано ќе соработуваат на теми важни за двете организации и ќе споделуваат информации за новости и настани. Во склоп на оваа соработка, здруженијата во мај 2018 година одржаа обука за финансиска писменост на група студенти на Факултетот за земјоделски науки и храна-Скопје.

4.7. Интернет страна

Здружението настојува целосно да ги искористи поволностите на информатичката и интернет-технологијата и поради тоа, континуирано ја одржува својата интернет-страница, www.zaem.mk, колку што е можно побогата и функционална.

За да го постигне ова, во 2018 година, ЗАЕМ целосно ја редизајнирале својата интернет страница на македонски јазик. Исто така, во овој период, ЗАЕМ ја подготви и англиската верзија, но останува на дизајнерот и администраторот да ја завршат. Сегашната верзија на интернет страната постојано се дополнува и ажурира во согласност со активностите на здружението.

ЗАЕМ, исто така, користи и социјален медиум, односно има Facebook страна, којашто редовно ја ажурира.

4.8. Манифестација „Дегустација на млади вина“

Здружението, од 2012 година, секоја година традиционално организира манифестација за дегустација на млади вина произведени во домашни услови, а регистрирани винарии не може да земат учество. Манифестацијата се одржува

секоја трета недела во ноември (секој трет четврток за празникот на млади вина Божоле). Со цел да се избере најквалитетното вино, формирана е дегустациона комисија во состав: проф. д-р Звонко Божиновиќ, проф. д-р Михаил Петков и проф. д-р Ненад Георгиев. Комисијата ги оценува младите вина и на победниците им доделува златен, сребрен и бронзен медал. Исто така, комисијата дава коментар и препораки за подобрување на технологијата на производство на виното.

4.9. Новогодишен рекламен материјал

Традиционално ЗАЕМ во пресрет на новогодишните празници печати календари и запалки со логото на ЗАЕМ. Оваа активност ќе продолжи секоја година. Во 2018 година се испечатени 100 календари и 100 запалки.

Јануари 2019 година,

Проф. Д-р Драган Ѓошевски